

ΔΗΜΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΘΕΡΙΝΑΙ ΣΥΝΑΥΛΙΑΙ

ΕΙΣ ΤΑΣ ΣΥΝΟΙΚΙΑΣ ΤΩΝ ΑΘΗΝΩΝ

ΧΟΡΗΓΙΑ: ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

ΣΕΙΡΑ ΤΡΙΤΗ

ΠΛΑΤΕΙΑ ΔΕΞΑΜΕΝΗΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 2 ΑΥΓΟΥΣΤΟΥ 1935, ὄραν 7.30' μ.μ.

ΤΡΙΤΗ ΣΥΝΑΥΛΙΑ

ΕΚΤΕΛΕΣΤΑΙ:

Η ΣΥΜΦΩΝΙΚΗ ΟΡΧΗΣΤΡΑ

ΤΟΥ ΩΔΕΙΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΞ 90 ΜΟΥΣΙΚΩΝ

Ὑπὸ τὴν Διεύθυνσιν

τοῦ κ. Δ. ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ

**Ἐντελῶς δωρεάν.—Οὐδεμίᾳ ὑπερτίμησιν θὰ ἐπιτραπῇ εἰς τὰ πέ-
ριξ Κέντρα.—Οὔτε ἐνοικίαισι καθισμάτων.**

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

1. «Ριέντσι» Εισαγωγή Ρ. ΒΑΓΝΕΡ
 'Υπό τῆς Ὁρχήστρας

2. Συμφωνία ἀρ. 5 Λ. βαν ΜΠΕΤΟΒΕΝ
 I Allegro con brio.
 II Andante con moto.
 III Allegro.
 IV Finale.
 'Υπό τῆς ὀρχήστρας.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

3. α' Σπουδὴ Révolution Φ. ΣΟΠΕΝ
 β' Μεγάλῃ Πολωνέζα. Κατ' ἐνορχήστρωσιν Dem. Rogal—Levitzky
 'Υπό τῆς ὀρχήστρας.

4. Οὐγγρικὸν ἐμβατήριον Ε. ΜΠΕΡΛΙΟΖ
 'Υπό τῆς ὀρχήστρας.

Εισαγωγή *Rienzi*

R. Wagner (1813—1883)

Ἡ ὄπερα *Rienzi* (πρώτη ἐκτέλεσις τὸ 1842) ἀνήκει εἰς τὰ ἔργα νεότευτος τοῦ Wagner, εἰς τὴν ἐποχὴν ὅπου ἀκόμη ἐκινεῖτο μέσα εἰς τὴν παράδοσιν τῆς Ἰταλικῆς ὄπερας. Ἡ μεγαλοπρεπὴς εἰσαγωγή βασίζεται εἰς θέματα καὶ ἐπεισόδια τοῦ ἔργου, τὸ ὅποιον ἔχει ὑπόθεσιν ἐπαναστατικὴν καὶ διακρίνεται ἀπὸ μία πνοὴ νεανικοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἀσυγκρατήτου ὀρμῆς.

5η Συμφωνία

Beethoven (1770—1827)

Μὲ τὴν Συμφωνίαν αὐτὴ (πρώτη ἐκτέλεσις τὸ 1808) βρισκόμεθα ἐμπρὸς ὁ ἓνα κολοσσό, κλασικὸ μνημεῖο τῆς Τέχνης, πὸν χρησιμοποιεῖ ἐντελῶς διάφορα μέσα ἀπὸ τὰ ἄλλα, γνήσια ρομαντικὰ ἔργα τοῦ προγράμματος καὶ ἐπομένως συλλαμβάνει καὶ ἐντελῶς διάφορον ἀπὸ ἐκεῖνα. Εἶναι μεταξὺ τῶν ἐννέα Συμφωνιῶν τοῦ Beethoven τὸ κατ' ἐξοχὴν κλασικὸν ἔργο γιὰ τίς μεγάλες μᾶζες καὶ τὸ καταλλήλοτερον γιὰ μίαν ἐκτέλεσιν εἰς τὸ ὑπαίθρουσαν τὴν σημερινήν.

Τὸ πρῶτον μέρος (*Allegro con brio*), ὀρμητικὸν καὶ ἀκάθεκτον σὺν χεῖμαθρος καταγίδος, μᾶς εἰσάγει εἰς τὰ μυστήρια τῆς δημιουργίας, μὲ τὴν πάλιν τῶν στοιχείων. τὸ ὅποια ἀποτελοῦν ἀκόμη μίαν ἄμορφη μᾶζαν. Χαρακτηριστικὸν εἶναι τὸ αὐστηρὸ ρυθμικὸ μοτίβο (γνωστὸ ὡς μοτίβο τοῦ πεπρωμένου), πὸν διέπει ὅλον τὸ μέρος μὲ τρομακτικὴ συνέπεια.

Τὸ δεύτερον μέρος (*Andante con moto*) μᾶς τοποθετεῖ πρὸ τοῦ ἀποτελέσματος: Τὸ μυστήριον τῆς δημιουργίας ἔχει συντελεσθῆ, ὁ κόσμος ξαπλώνεται ἐμπρὸς μας τὸσον ἀληθινός, δηλ. τὸσον ὥρατος ὅπως ὁ Beethoven ἠμποροῦσε νὰ τὸν συλλάβῃ. Ἡ ἀρχιτεκτονικὴ τοῦ μέρους αὐτοῦ εἶναι ἀπλή: μία καθαρὰ καὶ πλατεῖα διαγραμμισμένη μελωδία, πὸν εὐκόλως συγκρατεῖται, ἐπανέρχεται περισσότερες φορὰς στὴν σειρά, κάθε φορὰ ἀλλοιῶνικα πραγματοποιημένη (*ἀρχὴ τῆς variation*).

Τὸ τρίτον καὶ τέταρτον μέρος εἶναι ἐνωμένα καὶ μᾶς δείχνουν ἀντιθέσεις, δημιουργοῦν τάσεις τέτοιαι, πὸν μόνον σὲ λιγωστά μνημεῖα τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος ξανασυνανεῖ κανεῖς. Τὸ Σκέρτσον μᾶς δείχνει τρομακτικὸν κρημνισμὸν καὶ μᾶς ἀναγκάζει νὰ κατεβῶμε σὲ βαθεῖς καὶ σκοτεινὰς χαράδρας, ὅπου χάνεται τὸ φῶς τῆς ἡμέρας. Ἐκεῖνο ὅμως πὸν ξεχωρίζει τὸ τρίτον μέρος εἶναι μία κατάστασις ἀναμονῆς, ὅπως καταλαμβάνει τὸν ἀνθρώπον δευὰν προετοιμάζωνται μεγάλες πράξεις—ἢ κατάστασις ὑπερφορτώσεως σὺν πρὶν ἀπὸ μίαν καταγίδαν.

Αὐτὴ ἡ ἱερὰ ἀναμονὴ κορυφώνεται, ὅταν ἐπὶ τέλους ἡ κίνησις σταματῇ σὺν ν' ἀντικρούσῃ κάτι (ξαφνικὴ συγχροδία λὰ ἕφρεσις εἰς τὰ ἔγχροδα καὶ εἴσοδος τοῦ τυμπάνου pp). Εἰς τὰ λίγα μέτρα πού ἀκολουθοῦν ἕως τὴν εἴσοδο τοῦ Φινάλε συντελεῖται τὸ ἀδύνατον. Μὲ δύναμι καὶ συγκέντρωσι δ'πιας μόνον ὁ Μπετόβεν ξέρει ν' ἀναπτύσῃ σὲ τέτοιαις στιγμῆς, συσσωρεύει δ' τι δυνάμεις ἔθεσε σὲ κίνησι κατά τὴν ἐξέλιξι τῆς Συμφωνίας καὶ σὲ λίγα δευτερόλεπτα μᾶς ὀδηγεῖ ἀπὸ τὸ μυστηριῶδες σκοιὰδι τοῦ Σκέριστο, ἀπὸ τὰ ἀμέτρητα βάρη τῶν χαραδρῶν, σὶὸ ἐκτυφλωτικὸ φῶς τῶν ὑψηλοτέρων κορυφῶν, σὶὴν ἐκκωφαντικὴ κλαγγὴ τῶν χαλκίνων ὄργάνων (εἰς τὰ ὁποῖα γιὰ πρώτη φορὰ κατὰ τὴν Συμφωνία προσθέτονται καὶ τὰ τρομπόνια) καὶ ὄλης τῆς ὀρχήστρας, πού ἐκτείνεται τώρα ἀπὸ τὸ φλάουτο piccolo ἕως τὸ contra—Fagotto. Ἄνεμος νίκης καὶ ἐλευθερίας πνέει εἰς ὄλο τὸ Φινάλε.

Polonaise καὶ Σπουδὴ

(Chopin 1810—1849)

Ἄ Ο Chopin, ὁ πλέον ἀγαπητὸς καὶ ὁ κατ' ἐξοχὴν συνθέτης γιὰ πιάνο, ἔγραψε τὰ σημαντικώτερα ἔργα του ἐμπνευσμένος ἀπὸ τὴν ἀγάπη τῆς τότε δυστυχομένης πατρίδος του. Polonaise εἶναι τύπος πολωνικοῦ λαϊκοῦ χοροῦ.

Οἱ «Σπουδὲς» ἀνήκουν στὰ μεγαλύτερα δημιουργήματα τοῦ πολωνοῦ συνθέτου. Ἡ «Σπουδὴ» τοῦ σημερινοῦ προγράμματος εἶναι μία ἀπὸ τῆς γνωστότερας καὶ ἐπαινομάζεται «ἐπαναστατικὴ» γιὰτὶ λέγεται δι' ἐγράφη κατὰ τὴν κατάληξι τῆς Βαρσοβίας ἀπὸ τοὺς Ρώσους (1831).

Ἄν καὶ τὰ δύο ἔργα (Polonaise καὶ Σπουδὴ) εἶναι ἀρχικῶς γραμμένα γιὰ πιάνο, ἀρμόζουν καὶ γιὰ ἐκτέλεσι ὀρχήστρας, γιὰ τὸ ἥρωϊκὸ καὶ μεγαλοπρεπὲς ὕφος πού τὰ διακρίνει.

Ὀύγγρικόν Ἐμβατήριον

Berlioz (1803—1869)

Ἄ Ο Berlioz, ὁ σημαντικώτερος γάλλος συνθέτης τοῦ 19ου αἰῶνος, εἶναι πρὸ παντὸς ἄλλου μεγάλος χειριστὴς τῆς ὀρχήστρας. Τὸ ἔργο πού ἐκτελεῖται σήμερα εἶναι τὸ περιφημον «Ἐμβατήριον τοῦ Rakoczy», ἔθνικὴ μελωδία τῶν Ούγγρων. Ἄ Ο Berlioz τὸ ἔχει ἐνορχηστρώσει καὶ εὐρύνει κατὰ τρόπο ἐκπληκτικὸ καὶ τὸ ἔχει χρησιμοποιήσει εἰς ἕνα ἀπὸ τὰ διασημώτερα του ἔργα, τὴν Καταδίκη τοῦ Φάουστ (1846).
